

Kungälv kommun
kommun@kungalv.se
Samhällsbyggnad, Stadshuset
442 81 Kungälv

Yttrande avseende samråd Detaljplan Nordtag, del av Kastellegården 1:52, Kungälv kommun

Syftet med detaljplanen är att tillskapa byggrätter och infrastruktur för cirka 350 bostäder i olika boendeformer, boende med särskilt stöd och förskola för 6 avdelningar. Planförslaget syftar även till att skapa goda rekreativmiljöer och lekmiljöer inom området samt att koppla samman västra och centrala Ytterby

Naturskyddsföreningen har beretts tillfälle inkomma med synpunkter på ovanstående detaljplan och yttrar sig enligt följande.

Planområdet är variationsrikt med ett stort antal olika naturtyper vilka ger området ett högt naturvärde. Detta ställer extra krav på exploateringen.

Vi ser positivt på detaljplanens intentioner att skapa ett bostadsområde i anslutning till befintlig tätort med god tillgång till allmänna kommunikationer. Både tåg och buss nås med cykel och till fots vilket ger möjligheter för minskad bilanvändning. Detta är i linje med miljömålen nationellt, regionalt samt lokalt. Utformning och hänsyn till naturmiljön samt konsekvenser av exploateringen är i stort väl genomfört. Våra synpunkter grundar sig på sådant som vi menar saknas helt, behöver utredas djupare och/eller där planen nämner miljömål men ej tar hänsyn till dem vid utformningen.

Synpunkter:

1) Energi

Vi anser att husen skall byggas som passivhus och/eller plusenergihus. Detta borde inte vara några problem då byggnationen sker på kommunal mark. Detta även med tanke på EU:s krav att alla nya hus som byggs 2020 och senare ska klara kravet på nollenergi. Samtidigt är det viktigt att placera husen så att solenergin kan utnyttjas, tänka på fönsterplacering samt eventuella solfångare.

2) Gång och cykelvägar

Dessa skall prioriteras så att det blir så korta avstånd som möjligt till det centrala området där buss, tåg och affärer finns.

3) Jordbruksmark

Vi är kritiska till att kommunen återigen föreslår byggnation på produktiv jordbruksmark I samrådshandlingen (s 10) redovisas 9 av miljömålen som anses de mest angelägna att lyfta fram i planen. Vi anser av flera skäl att miljömålet *Ett rikt odlingslandskap* saknas i planen. De värdefulla biotoperna öppna diken, åkerholmar och stengärdsgårdar skall bevaras. Kantzonerna med dike, stenmur blommande buskar och träd är viktiga att bibehålla eftersom de gynnar den biologiska mångfalden.

I Kungälv kommun har en icke oansenlig areal av värdefull åkermark redan tagits i anspråk för såväl bostadsbyggnation som verksamhetsområden. Miljöbalken 3 kap 4 § anger tydligt att *Brukningvärd jordbruksmark får tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar endast om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och detta behov inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredställande sätt genom att annan mark tas i anspråk*. Innan produktiv jordbruksmark kan komma ifråga för bostadsbyggnation måste således utredas huruvida ett motsvarande tillskott av bostäder kan åstadkommas genom att annan mindre värdefull mark tas i anspråk.

Naturskyddsföreningen menar att sådana alternativ måste presenteras vid all fortsatt exploatering. För att förhindra att jordbrukslandskapet "äts upp" en liten bit i taget anser vi att kommunen bör sätta en absolut gräns för hur stora förluster av jordbruksmark som kan accepteras i framtida exploateringar, samt att förluster av jordbruksmark konsekvent redovisas kumulativt, från ett givet årtal, då sådan mark tas i anspråk.

I kommunens *Miljöbokslut 2015* punkt 5.3.1 s 20 framhålls att: *Sedan 1990 har arealen åkermark i Kungälv minskat med 9,4 % eller 637 hektar. Det motsvarar 892 fotbollsplaner. Globalt riskeras brist på mat och prishöjningar på mat p.g.a. klimatförändringar, framtida oljebrist, erosion, skövling av åkermark, utfiskning av haven och användning av åkermark för energiodlingar. Detta gör att den kvarvarande åkermarken får ett allt större värde för framtiden.* Detta är starka motiv för att ej exploatera odlingsbar mark.

Kommunen har ansvar för att såväl nationella som regionala miljömål hanteras och åtgärdas. De regionala tilläggsmålen i Västra Götaland avseende *Ett rikt odlingslandskap* är beaktansvärda. (Länsstyrelsen i Västra Götaland i skriften *Regionala miljömål för Västra Götaland*, 2015)

4) Stadsnära odling

I planen kan delar av den odlingsbara marken avsättas till odlingslotter för boende i området. Sedan mars 2012 har stadsnära odling i Göteborg ett inriktningsdokument. Här framgår att projektet ska arbeta bland annat med att öka antalet odlings- och kolonilotter, att se till att odlingsfrågan finns med *redan från början i nya bostadsprojekt* och att dela ut ekonomiska bidrag till föreningar som vill förverkliga odlingsprojekt (*Vårt Göteborg 2013-04-29*).

5) Våtmark mm

Diken, kärr och våtmarker behöver förstärkas genom att utnyttja dagvattnet till nya kompletterande dammar och öppna diken som bör göras meandrande.

6) Biltvätt

Det står inte uttryckligen i lagen att det är förbjudet att tvätta bilen på gatan, men enligt Miljöbalken får man inte släppa ut orenat avloppsvatten. Vi anser att kommunen skall införa ett förbud mot biltvätt för att minska risken för utsläpp av föroreningar såsom olja, avfettningemedel och bekämpningsmedel till dagvattnet.

7) Trädgårdsavfall

För att minska risken att trädgårdsavfall, växter, gräsklipp o dyl tippas i anslutning till skogen bör ett eller flera gemensamma kompostställen anordnas.

8) Biologisk mångfald

Skogsbyn är viktiga utforma så att det gynnar den biologiska mångfalden med bärande buskar och träd. Eftersträva att bevara sammanhängande skogsområde och områdets olika skogsmiljöer.(med död ved, stora träd, sumpskog)

9) Ekosystemtjänster

Vi anser att en värdering av ekosystemtjänster **skall** användas! Genom att ekosystemtjänster **integreras i planprocessen** ökar möjligheterna för en hållbar utveckling av samhället I RUS skrift *Guide till lokalt arbete med miljömålen* (2014) påpekas att *Begreppet ekosystemtjänster har fått ett stort fokus under senare år i bl.a. miljöpolitiken. Kommuner har mycket att vinna på ekosystemtjänsterna. Kommunen kan tjäna pengar på att låta naturen göra en del av jobbet som t.ex. rening av vatten, invånarna mår bättre genom frisk luft, klimatpåverkan kan begränsas. Med en medveten satsning kan kommunen upplevas som mer attraktiv för boende och turister.*

Begreppet ekosystemtjänster handlar om människan och naturen i samspel. Exempel är syrebildning, vattenrening, pollinering och rekreationsmiljöer. Att landskapsvariation är av grundläggande betydelse för biologisk mångfald är väl belagt. Som hjälp och referens kan t ex Riksbyggens arbetsmetodik användas. Riksbyggen har tillsammans med Sweco skapat ett verktyg för värdering av ekosystemtjänster som man sedan några år tillbaka använder i alla sina byggprojekt. Målet är att man ska bibehålla, kompensera eller förstärka de ekosystemtjänster som finns på de platser man bebygger. *Arbetet går till så att vi tittar på den mark som är aktuell för exploatering och analyserar vilka värden som finns där i nuvarande tillstånd och vilka ekosystemtjänster som finns och nyttjas idag. Vi går igenom 16 olika ekosystemtjänster som vi valt utifrån att det är urban miljö vi jobbar i. För varje ekosystemtjänst analyserar vi värdet av den före exploatering och hur vi kan bibehålla eller återskapa den vid exploateringen. Om vi inte kommer upp i samma nivå av värden från ekosystemtjänster som vi hade innan projektet så bygger vi inte på marken. Verktuget innebär att våra projektledare, ofta tillsammans med landskapsarkitekter, tittar på marken utifrån en viss ram och vanligen vidtar en massa åtgärder som man annars inte skulle ha gjort. Det kan till exempel bli gröna tak, genomsläppliga ytor, dammar och så vidare det blir som ett helt pussel som innebär att summan av ekosystemtjänsterna alltid blir högre sedan vi byggt än de var innan.*

För Naturskyddsföreningen i Kungälv

Stig Johannesson